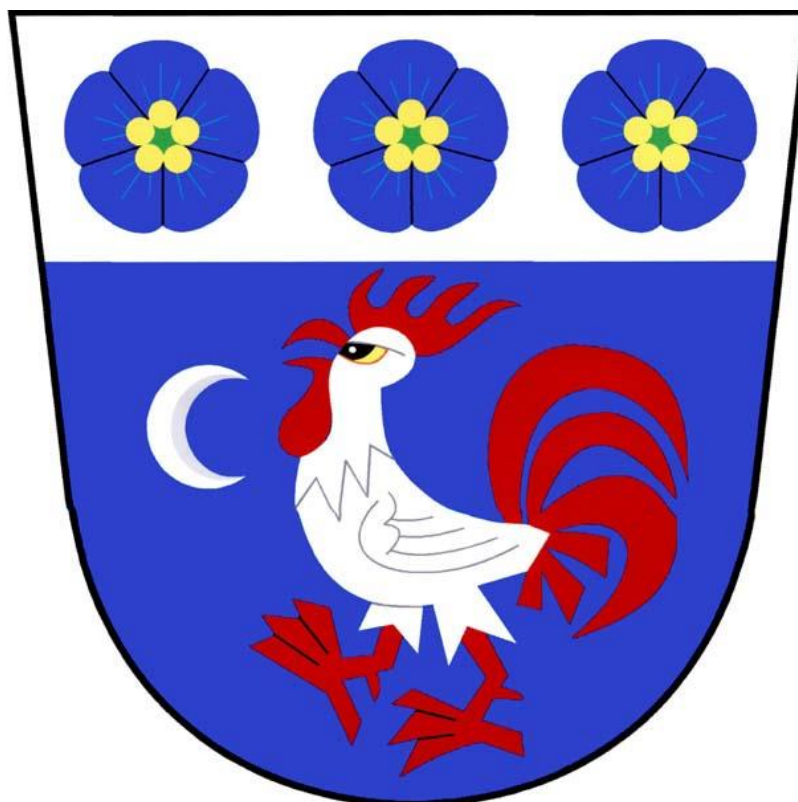

Strategie rozvoje zeleně Obec Zábrodí

Obsah

1. Obecné zásady použití rostlin při utváření venkovských prostor	1
2. Základní informace.....	5
3. Současnost obce.....	6
4. Analytická a návrhová část	7
4.1 Významná místa v intravilánu obce a jejich zeleň	7
4.2 Ostatní místa v intravilánu obce a jejich zeleň	13
4.2.1 Rybníky	24
5. Místní části	25
5.1 Horní Rybníky	25
5.1.1 Významná místa v intravilánu obce a jejich zeleň	25
5.1.2 Ostatní místa v intravilánu obce a jejich zeleň	37
5.2 Končiny	47
6. Orientační pročet nákladů	50
7. Implementační část	55
7.1 Způsob řízení a organizační zajištění naplňování Strategie rozvoje zeleně	55
7.2 Systém financování Strategie rozvoje zeleně	56
7.3 Aktualizace Strategie rozvoje zeleně	57
7.4 Monitoring a vyhodnocení naplňování Strategie rozvoje zeleně	57
8. Závěr.....	58
9. Zdroje	59

Zpracovatel:

Svazek obcí "ÚPA"
náměstí T. G. Masaryka 120
549 41 Červený Kostelec
IČ: 71211721

V rámci zpracovatelské organizace dokument vytvořil člen realizačního týmu projektu:

Jméno a příjmení: Jan Lonc, DiS.
Telefon: +420 603 341 442
E-mail: jlonc@volny.cz

Dokument byl vytvořen v rámci projektu „Efektivní správa obcí Červenokostelecka a Českoskalicka“ registrační číslo CZ.03.4.74/0.0/0.0/16_058/0007446. Financování projektu bylo následující: prostředky z Evropské unie (85 %), prostředky ze státního rozpočtu (10 %), vlastní zdroje (5 %).

Kontakty: Zpracovatel, objednatel

Zpracovatel:

Jan Lonc, DiS.

Střeziměřice 5

552 04 Chvalkovice, okr. Náchod

Telefon: +420 603 341 442

E-mail: jlonc@volny.cz

Objednatel:

Obec Zábrodí

Horní Rybníky 35

549 46 Horní Radechová

Telefon: +420 491 465 113

Web: www.zabrodi.cz

E-mail: urad@zabrodi.cz

Starostka obce: Jan Dlauhoweský, mobil +420 774 205 205

Místostarosta obce: Ladislav Jiroušek, mobil +420 602 179 705

Úvod

Strategii rozvoje zeleně obce Zábrodí jsem se snažil pojmut tak zodpovědně, jak mi mé svědomí a mé vědomosti dovolily. V rámci rozsahu zadání odevzdávám dílo, které by mělo být srozumitelným návodem na úpravu zeleně ve zmiňované obci. Zda se půjde cestou mých doporučení, či nikoliv záleží převážně na vedení obce, ale i na občanech samotných.

V této práci se odráží mé dvacetileté zkušenosti v oboru a v nemalé míře se zde odráží i některé myšlenky a podněty ze soutěže Vesnice roku, kde jsem jako člen komise působil.

Byl bych tedy moc rád, kdyby se nekopírovaly obce, které získaly několik ocenění a stuh, ale občané si vážili své obce jako cenného originálu, který se s ničím nesrovnává. To, co je na obci výjimečné, se má pečlivě chránit, správně udržovat a citlivě rozvíjet.

Pravdou je, že dobré příklady táhnou a je dobré je následovat. Toto ovšem nelze dělat na úkor zavržení originality vlastní obce.

Zmiňuji to proto, že při hodnocení jsme s komisí měli možnost vidět mnoho krásných vesnic a nezřídka se stávalo, že ty obce, které stuhu nejvíce čekaly, ji neobdržely. Mohlo to být způsobené právě tím, že se snažily kopírovat obce oceněné v předešlých letech, ale zapomínaly při tom na svoji výjimečnost. Ty obce, které ocenění nečekaly, byly naopak mile překvapeny. Oceňoval se především cit a intuice, kterou se osvědčené vedení obce řídilo, což bylo z velké části dáno srdečným vztahem k dané obci a respektováním tradic našich předků.

Čas jde stále kupředu a je třeba se smířit s tím, že pokrok jen stěží zastavíme. Doba malebných chaloupek s doškovými střechami a dřevěným roubením, kde se i tep srdce zpomalil, je bohužel za námi. To by nemělo měnit nic na skutečnosti, že vesnice má zůstat vesnicí a projevit by se to mělo zejména v jednoduchosti, přirozenosti a v provázanosti s okolní krajinou.

Tím, že u jednotlivých vybraných částí navrhuji určité změny neznamená, že by obec byla zcela bez dobrých příkladů, spíše jsem se zaměřil na místa, která drobnými úpravami mohou přispět k vyšší funkčnosti a harmonii daného místa.

Výsledkem odevzdané práce je návod a postup, kterým směrem má obec z hlediska rozvoje a údržby zeleně směřovat. Díky těmto informacím bude moci vedení obce nejen lépe, efektivněji a kvalitněji udržovat svá veřejná prostranství, ale i snadněji zadávat kritéria při poptávce na detailnější zpracování jednotlivých prováděcích dokumentací.

1. Obecné zásady použití rostlin při utváření venkovských prostor

Jak dospět ke kvalitní zeleni na vesnici

1. Kvalitním zadáním – co, kde, kdy, proč (moudrý objednatel)
Kvalitním zadáním se rozumí takové zadání, kde objednatel i zhotovitel mají zcela jasno v realizačním výstupu zhotovitele (ať už se jedná o projekt nebo samotnou realizaci). To pochopitelně také znamená, že vedení obce by mělo alespoň z části vidět do problematiky zadaného díla (tj. nenechat se například omámit argumenty, jak jsou túje bezúdržbové a celoročně zelené, ale vědět, že takové dřeviny rozhodně nepřispějí k umocnění vesnického rázu v jejich obci).
2. Kvalitním projektem (zodpovědný projektant)
Tento bod úzce souvisí s bodem jedna s tím, že projekt opravdu není jen o tom, aby architekt ukázal, co všechno umí vytvořit, ale aby pak jeho dílo bylo možné i prakticky realizovat. O to více pak na vesnici platí rčení „V jednoduchosti je krása“.
3. Projednáním s občany (vstřícnost, trpělivost, čas)
Dost občanů špatně nese skutečnost, když se něco vytváří za jejich zády. Je zde určitý pocit netransparentnosti a různých jiných předsudků. Projednání s občany není vždy lehký úkol, neboť je třeba, aby se alespoň větší část shodla na rozumném výsledku. Vytváříme prostory pro lidi a s lidmi. Jedině tím si můžeme alespoň z části zaručit i vřelejší vztah občanů k výslednému dílu, na kterém se mohli sami podílet.
4. Kvalitní realizací (nejnižší cena není cestou k nejlepšímu výsledku)
Bohužel je povětšinou již v zadání, že nejnižší nabídková cena vyhrává. Pak se ale nemůžeme divit výsledkům realizovaných děl. Tím, že je v zadání nejnižší cena prioritou dáváme jasně najevo, že nám o hodnotný výsledek tolik nejde. Kvalitní dílo sebou zákonitě musí nést i kvalitně ohodnocený výsledek. Proto je mnohdy lepší si celkové dílo rozdělit na etapy a realizovat ho po částech než se snažit dosáhnout kvalitního díla najednou s minimem prostředků.
5. Kvalitní údržbou
Tato skutečnost je velice často opomíjena a zejména se chybí u akcí realizovaných z dotačního titulu, kde se na realizaci povede získat požadovaná částka peněz, ale na údržbu v následných letech nejsou prostředky (dostatek pracovních sil, odbornost...) a ze strany obce často chybí finance na zadání údržby odborné firmě.
Je třeba myslet na to, že výsadbou rostlin proces nekončí, ale naopak začíná. Zeleň jako živý organismus by se dal v tomto případě přirovnat třeba k dítěti, kde naše péče nekončí ve fázi, kdy jde dítě do školy, ale pokračuje dál až do jeho dospělosti, což je potažmo velice podobné péči o zeleň. Výchovná fáze nově založené výsadby zeleně je proto hodně zásadní. O co je výchovná fáze kvalitnější, o to je udržovací fáze v pozdějších letech jednodušší.
6. Architekturou budov, které tvoří základní kostru vesnického rázu
Pokud je tato kostra narušena nevhodnými prvky, zeleň nemůže zachránit celkovou situaci, zeleň tvoří pouze doplněk a propojení sídla s okolní krajinou.

7. Novostavbami v obci s jasnými regulativy (zachování uliční čáry, sklon a barva střechy, barva fasády, dělení oken, použité materiály)

Jsou obce a bohužel je jich velice málo, které mají v tomto směru jasno. Vědí, že krásná obec je o harmonii zejména architektonických prvků a těmi jsou stavby.

Zachováním poselství našich předků (jednoduchost, symetrie, proporční vztahy, použité materiály, souladné barevné provedení aj.), dáváme najevo naši úctu a pochopení k původnímu záměru – ke kompoziční skladbě obce. Na tento původní záměr je dle mého názoru nutné navázat! Protichůdným argumentem pak nemůže být to, že *je jiná doba a vše se mění* – to je sice pravda, ale mění se pouze vnitřní potřeby člověka. Je to jako s lidskou postavou, kde současný člověk má sice jiné potřeby než člověk před sto lety, ale jeho tělo zůstává stále stejné, proto je určitě možné bydlet v domě, který respektuje architektonické hodnoty našich předků, a nejedna stavba je toho dnes důkazem.

8. Kosterními dřevinami v obci domácího původu – převážně listnaté

Každá domácí dřevina je zdrojem potravy a domovem pro mnoho užitečných živočichů.

Mnoho živočichů potřebuje ke svému životu pouze určité dřeviny (pokud v krajině tyto dřeviny chybí, jsou živočichové ohroženi.)

Užiteční živočichové tvoří přirozený řetězec a dochází tak k redukci škůdců, k pomoci při opylení, přilákání ostatních živočichů aj. Domácí dřeviny spolu s živočichy jsou tedy významnými tvůrci ekologické stability v krajině.

Domácí dřeviny jsou esteticky působivé, proměnlivé během celého roku, působí přirozeně a nepůsobí cizí v naší krajině.

Tvoří harmonii s okolní krajinou (krajina přirozeně prostupuje do intravilánu obce a naopak).

Jsou užitečné z hlediska úkrytu, hnízdění a jako potrava mnohým živočichům.

Bývají součástí přirozeně se vyskytujících společenstev v krajině (topol, olše, vrba = mokřadní nivy).

Jsou cennou potravou i pro nás (ovocné stromy, léčivé květy, kůra listy apod.).

Nelze opomenout ani využití dřeva jako stavebního nebo jinak umělecky cenného materiálu (truhlářství, tesařství, řezbářství...).

Díky použití domácích dřevin se projevuje naše individualita dané oblasti, regionu i státu.

9. Použitím rostlin domácích i zdomácnělých (pivoňka, šeřík apod.)

Výjimečně lze použít tvarový nebo barevný kultivar domácích dřevin (malokorunná lípa, červenolistá líska, okrasná jabloň, plnokvětá třešeň v místě, kde je ovoce nežádoucí aj.). Je to dáno převážně pozměněnými podmínkami (ať už půdními nebo prostorovými), kde by jinak běžný druh domácí dřeviny neplnil funkci na něj kladenou.

10. Použitím lokálních, přírodně blízkých materiálů

Jedná se o lokální materiály (kámen, dřevo, místní deponie ornice aj.). Tyto materiály jsou nejen cenově přijatelné (díky krátké vzdálenosti přepravy), ale tvoří pak společně s ostatními místními materiály Genius loci (ducha místa). Jedná se i o společnou provázanost prvků na úrovni energetické.

11. Respektováním stávajících dominantních prvků v obci

Stávající dominantní prvky tvoří kostru celé obce, a nejen na nich pak závisí ostatní prvky drobnějšího charakteru (nižšího významu). Příkladem nerespektování dominantních prvků může být třeba kostel na návrší osázený kolem dokola smrky nebo borovicemi. Tím potíráme nejen hodnoty obce, ale přicházíme o spoustu cenných možností, jako je např. hezký výhled do širého okolí, význačný orientační bod v krajině aj.

12. Utvářením kompozic zeleně tvořící jednotu s okolními stávajícími vegetačními prvky

Úpravy zeleně v obci mají výraznou vazbu na okolní krajinu.

Příkladem je použití stejných druhů dřevin v obci, které rostou v blízkém okolí, ve volné krajině (alespoň druhově), kvetoucí plané třešně nebo jabloně, kde dochází ke splynutí a sjednocení urbanizované i volné krajiny jako celku.

13. Respektováním měřítka dřevin vůči prostoru

Tato zásada se také často porušuje tím, že se zasadí do malého prostoru velké stromy, ale někdy se to děje i naopak, kde na vesnici se použije kulovitá forma dřeviny v místech, kde by se krásně vyjímal vzrostlý strom ve své plné kráse.

14. Zapojením mládeže a občanů do přípravy i realizace děl

Chceme-li něco změnit, musíme v první řadě začít u dětí. Pokud se mládež od mala naučí, že zeleň je živý organismus a že na ní závisí naše existence, pak se předpokládá, že se v dětech vybuduje k zeleni kladný vztah, který se v pozdějších letech promítne např. do snížení vandalizmu a k větší úctě ke stromům a ostatní zeleni.

Současné problémy zeleně na vesnici

Nevhodné úpravy zeleně na návsi – snaha přiblížit se městu, spolu s nevhodnými výsadbami dřevin tzv. nepromyšlené kompozice s cizím sortimentem dřevin – tuje, cypřišky, jalovce, stříbrné smrky, spolu s nedostatkem prostoru pro kořeny.

Satelitní výstavba domů, kde nalezneme spoustu barev, tvarů a struktur, a dovolím si použít výrazu „chaotické hroudy“. Mnohdy je při stavbě použit nesourodý materiál, který je dovezen i ze vzdálených koutů světa a svým složením se mnohdy řadí k nebezpečnému odpadu a bude s ním jednou nakládáno jako např. dnes s azbestem. Projekt některých domů s sebou nese všemožnou snůšku nápadů stavebních architektů a majitelů, jen ne sounáležitost a harmonii s okolím. Povětšinou se jedná o pozemky, které jsou do posledního metru využity na výstavbu domů, a na zeleň bohužel nezbývá prostor. Tím vzniká v obci dost velký kýč, který nelze zelení nijak napravit.

Kontejnery na tříděný odpad, které svojí barevností, tvarem, materiálem a mnohdy i umístěním neharmonizují se svým okolím. Jiná situace by byla v případě kontejnerů provedených v jedné bílé barvě s názvy odpadů, které do nich patří.

Nekvalitní údržba ploch (neodbornost a záporný vztah k zeleni jako k něčemu podřadnému a méněcennému). Málokdo si uvědomuje tu obrovskou časovou náročnost, než dosáhne zeleň svého objemu, který plní svoji opravdovou funkci až po desítkách let. Proto jakýkoli zásah do živého stromu je třeba pečlivě zvážit, ale hlavně si dopředu uvědomit možné následky našeho počínání.

Význačný český zahradní architekt Josef Kumpán roku 1939 pronesl:

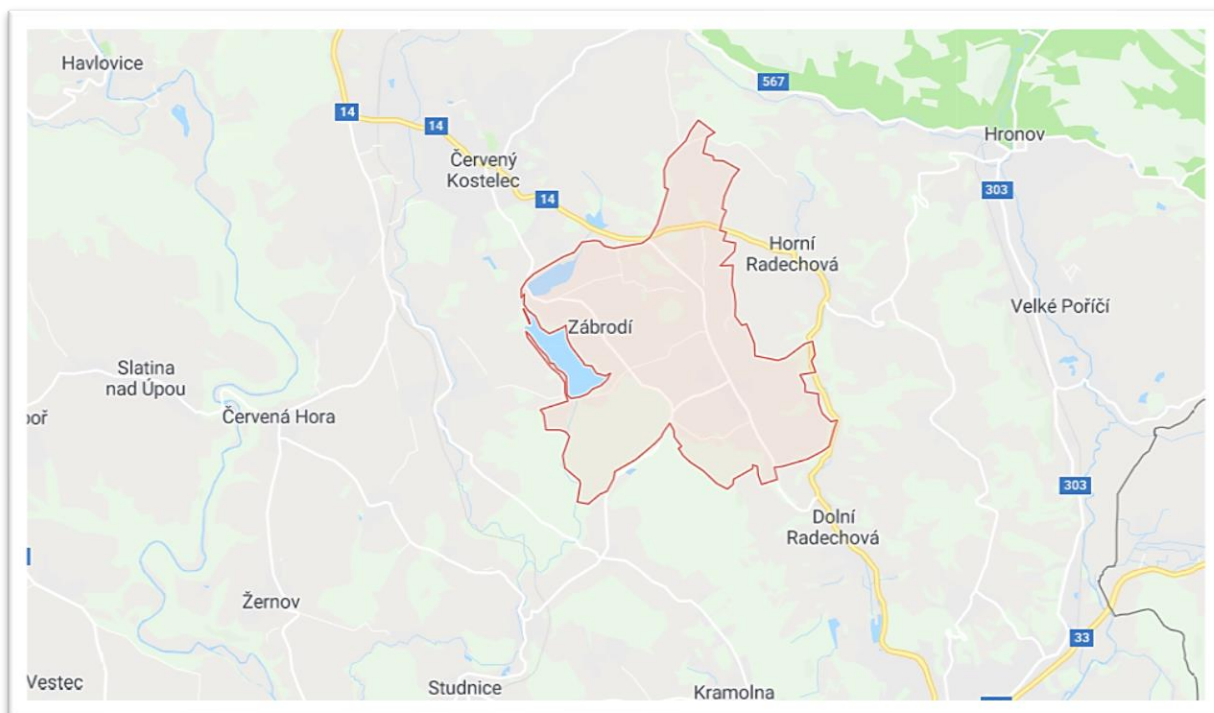
„Dnešní venkovský člověk, který má k dispozici nejrychlejší a poměrně laciné dopravní prostředky, přejímá nesmyslně módu měst, upravovat své okolí podle městského vzoru. A tuto městskou zahradu kopíruje člověk v prostředí, které je obklopeno krásnými háji, ovocnými sady, pestrými loukami a bublajícími potůčky.“

2. Základní informace

Název obce: Zábrodí
Kraj: Královéhradecký
Okres: Náchod
GPS souřadnice: 50.459555N, 16.112445E

Počet částí: 3
Katastrální výměra: 820 ha
Počet obyvatel: 554
Nadmořská výška: 419 m n. m.

(www.mistopisy.cz)

(Google maps, 2018)

Stručná historie

Původní obec Zábrodí patřila k panství Červené Hory, později k panství Rýzmburku a teprve v roce 1582 k náchodskému panství. Obec byla vždy malá a nevelkého významu. Obyvatelé se živilí převážně zemědělstvím, sporadicky i tkalcovstvím. Podle písemných zpráv obec čítala roku 1794 dvacet domů a 153 obyvatel. Významnou událostí bylo vybudování vlastní školy v roce 1901. Prvním učitelem byl Bohumil Dudek. Ve 20. letech 20. století působily v obci tyto spolky: hasičský spolek, hospodářsko-čtenářská beseda, organizace Republikánské strany zemědělského a malorolnického lidu, organizace Československé strany lidové, obecní knihovna a spolek pro pojišťování hovězího dobytka. Starostu obce byl rolník Josef Soumar. (www.mistopisy.cz)

Obec Zábrodí vznikla v roce 1960 sloučením dosavadních tří obcí: Zábrodí, Horních Rybníků a Končin. Původní obec Zábrodí leží na horní planině 415 m n. m. v krajině otevřené severním a severovýchodním větrům. Část Horní Rybníky leží na malé vyvýšenině (452 m n. m.) při silnicích vedoucích z Náchoda do Červeného Kostelce a k Trubějovu. K Horním Rybníkům byly přičleněny i některé domy Dolních Rybníků, které byly jako samostatná obec zrušeny. Končiny patřily až do sloučení k obci Horní Radechová. (www.mistopisy.cz)

3. Současnost obce

Obec Zábrodí se nachází jihovýchodně od města Červený Kostelec. Zábrodí je obcí značně rozsáhlou, sahá od Červeného Kostelce až k Dolní Radechové.

V blízkém okolí jsou lesy a dva rybníky – větší Špinka (50 ha vodní plochy) a menší Brodský (rozloha 15 ha). Obec Horní Rybníky je na západě ohraničena lesem, jehož bližším částem se říká Hejnovka. Od severu směrem k Červenému Kostelci je chráněna kopcem zvaným "Přibylák". Jižním směrem je krásný pohled na náchodský zámek a vrch Dobrošov. K východu leží zemědělské pozemky poměrně v rovině a je vidět přes hranice do polského Kladska.

Ke zvelebování obce přispěly opravy osvětlení, komunikací, budovy OÚ, kabin na hřišti, výstavba tenisových kurtů, zřízení kontejnerů na domovní odpad a likvidace černých skládek v lese. Obec dbá i o historické památky, opraveno bylo sousoší sv. Trojice a socha sv. Jana Nepomuckého. V roce 1996 byla znovu otevřena Hospoda u Prouzů. Obchodní družstvo Impro uvedlo v roce 1998 do provozu čerpací stanici na Končinách.

Pracovní příležitosti v obci zajišťuje obchodní družstvo Impro, gumovýroba, společnost AG Horní Rybníky – velkovýkrmna a odchovna prasat. Působí zde i několik soukromníků: 4 truhlárny, 2 kovovýroby, soukromí zemědělci. Většina obyvatel dojíždí za prací do Červeného Kostelce a Náchoda. (www.mistopisy.cz)

4. Analytická a návrhová část

Návrhová část dělí zeleň do dvou kategorií:

Významná místa v intravilánu obce a jejich zeleň:

Jsou to převážně místa, která tvoří tzv. kostru obce, což může být dáno jejich architektonickou hodnotou, umístěním na strategických místech nebo jejich frekvencí návštěvnosti (kostel, hřbitov, škola, obecní úřad, náves aj.).

Ostatní místa v intravilánu obce a jejich zeleň:

Jsou to místa, která v obci hrají úlohu dotváření celkového dojmu z obce, ale nehrají v obci dominantní úlohu (autobusová zastávka, zeleň u budov bez přídatku zvláštní historické hodnoty, zeleň sportovních areálů apod.).

4.1 Významná místa v intravilánu obce a jejich zeleň

Místa, která v současné době tvoří v zastavěném území obce významnou hodnotu, kterou je třeba chránit a dobře o ni pečovat.

- Boží muka u bývalé školy
- Pomník padlým hrdinům za první světové války
- U bývalé hospody Špice
- Boží muka u hřiště
- Boží muka u Končin

www.zabrodi.cz

Boží muka u bývalé školy

Jedná se o hezké umělecké dílo (pískovcový kříž), umístěné na křižovatce směrem na Končiny. Nalézá se na parcele č. 196/3. Stojí mezi dvěma lípami u bývalé školy, přestavěné později na kulturní dům a dnes sídlo firmy Ligo, která se zabývá pogumováním kovů.

Přednosti:

- Z hlediska zeleně je toto místo pěkně udržované.
- Pozadí křížku tvoří obloha se stromy po stranách jako vhodné orámování sakrální stavby.
- Stromy nejenže dílo rámují, ale díky vrženým stínům vytváří hloubku celkového obrazu.
- Zeleň vytváří také proměnlivost a plasticitu díla a vhodně stavbu začleňuje do krajiny.
- Pod stromy roste v malém ohraničeném ostrůvku i travní porost, což je pod stromy neobvyklé.

Nedostatky:

- Kontejnery na tříděný odpad bohužel narušují jednotnost a harmonii vnímaného díla.
- Lípy mají některé větve suché.

Navržená řešení:

- Z bezpečnostních důvodů by bylo rozumné provést zdravotní řez líp.
- V suchých letních dnech se doporučuje lípy zalít, nejlépe k večeru. Kropit by se měla i asfaltová plocha v šíři korun stromů.
- Kontejnery na tříděný odpad přesunout mimo pohledovou osu nebo ještě lépe sjednotit vhodným přístřeškem.

Současný stav – půdorys (www.ikatastr.cz)

Současný stav – foto

Vizualizace

Pomník padlým hrdinům za první světové války

Pomník byl postaven 17. 8. 1924. Jedná se o strategické místo na křižovatce při vjezdu do obce od Červeného Kostelce. Nachází se na parcele č. 42/1 v soukromém vlastnictví a parcele č. 354 ve vlastnictví obce Zábrodí.

Přednosti:

- O pomník je vzorně pečováno a nedávno k němu byly vysazeny dva stromy, které budou pomník rámovat a vhodně doplňovat.
- Je zhotoven z pískovcového kamene, stejně jako okolní sloupy nesoucí kovaný řetěz, jako vkusné ohraničení díla.

Nedostatky:

- Nedaleko tohoto pomníku jihovýchodním směrem roste vzrostlá lípa, skrze kterou vedou dráty vysokého napětí. Větve této lípy byly uřezány, aby kolem sebe měly dráty volný prostor. Lípa je již tak významným krajinným prvkem, že by měla být chráněna, aby zde nedošlo k nějakému neuváženému ořezu, který by mohl lípu značně oslabit a poškodit. V ideálním případě by mělo dojít k odklonu drátů mimo korunu, což bohužel přirozený tvar koruně již nevrátí.

Navržené řešení:

- Ponechat lípu v tomto stavu, s kontrolou růstu a zakrácením nových větví do drátů, nebo postupně provést tzv. symetrizaci koruny, kdy se etapově zakrátí koruna i na straně odvrácené od drátů z důvodů stability stromu a zabránění jeho vývratu. Pokud však k tomuto řezu dojde, bude se muset řez provádět opakovaně. Nejvhodnějším řešením by bylo vést elektrické vedení mimo korunu lípy.

Současný stav – půdorys (www.ikatastr.cz)

Současný stav – foto a obrázek dole – symetrizace koruny

U bývalé hospody Špice

Na trase mezi Horními Rybníky a Končínami se nachází budova bývalé hospody na Špici s čísly popisnými 193 a 103. Levá část stavby je v původním architektonickém pojetí. Na křižovatce nedaleko bývalé hospody rostou dvě krásné lípy, mezi nimiž je umístěna pískovcová socha Madony s jezulátkem. Sakrální památka se nachází na soukromém pozemku p. č. 576/2. Tyto dominantní stromy, které se v okolní krajině vyskytují často i samostatně, jsou krásné interakční prvky upozorňující na významná místa nebo na křížení dvou a více cest a jsou tedy i významným orientačním prvkem v krajině.

Přednosti:

- Strategické místo na křižovatce s hezkým uměleckým dílem uprostřed dvou lip.

Nedostatky:

- Původní architektonicky zdařilá stavba hospody vlivem méně povedené rekonstrukce ztratila svoji historickou hodnotu.

Možná řešení:

- U těchto lip (nad hlavní komunikací) provádět pravidelnou kontrolu jejich zdravotního stavu.

Současný stav – půdorys (www.ikatastr.cz)

Boží muka u hřiště

Na okraji obecního pozemku č. 383 v katastrálním území Zábrodí se ve směru na Končiny na soukromém pozemku č. 366/1 (v místě, kde je pozemek zemědělsky neobdělávatelný) nachází pískovcový křížek s pozlaceným Kristem, u kterého byly v nedávné době vysazeny dvě lípy a umístěna lavička.

Tento příklad je hodnocen jako kladný počín.

Současný stav – půdorys (www.ikatastr.cz)

Současný stav – foto

4.2 Ostatní místa v intravilánu obce a jejich zeleň

Místa, která v současné době tvoří v zastavěném území obce hodnotu, kterou se snažíme udržet nebo zvýšit drobnými úpravami uskutečněnými i na základě ideových skic.

- **Sportovní areál u Kozákova kopce**
- **Autobusové čekárny**
- **Hasičská zbrojnice Zábrodí**
- **Ovocné stromořadí**
- **Zemědělský pozemek č. 269/1**
- **Parcela č. 74/12**
- **Parcela podél komunikace u rybníku Čermák**
- **Zeleň u komunikace na rozhraní Končín a Zábrodí**
- **Zeleň podél komunikace u Pomníku padlým**

V této kategorii se vyskytuje i zeleň extravilánu obce, která ovlivňuje zejména:

- snížení síly větru v obci,
- snížení vysokých letních teplot a zvýšení vzdušné vlhkosti v obci,
- snížení hluku a prachu v obcích,
- snížení jedovatých pesticidních zplodin na soukromých zahradách (převážně v okrajové části obce),
- zvýšení úrodnosti ovocných stromů v soukromých zahradách a zvýšená produkce medu (vhodní opylovači, medonosné rostliny),
- snížení půdní eroze,
- estetickou hodnotu v krajině (průhledy, výhledy, orámování propojení obce do krajiny...),
- ostatní faktory, zejména pro zachování ekologické stability (pojmutí vodních srážek – zásadní při přivalových deštích, jako úkryt pro dravce lovící na polích myši, jako potrava a hnízdění mnohých obratlovců aj.).

Sportovní areál u Kozákova kopce

V Zábrodí se v hezké přírodní lokalitě blízko Kozákova kopce nachází travnaté hřiště navazující na okolní krajinu. Nalézá se na parcele č. 400/2 ve vlastnictví obce Zábrodí, s výměrou 9 979 m².

Kdysi zde podél hřiště byla řadová výsadba bříz, což areál mnohem více a přirozeněji zapojovalo do okolí. Tím, že byly břízy odstraněny, se zdůraznily nevzhledné betonové sloupky a oplocení areálu. Pro nové stromy není na jižní straně mnoho místa, ale k většímu začlenění do krajiny by přispěla i výsadba keřů u sloupů el. vedení.

Zde stojí za zmínku výsadba stromu svobody (lípa srdčitá) ke stému výročí založení republiky, která se uskutečnila naproti hřišti na parcele č. 381/2 ve vlastnictví obce.

Do výsadby byl zapojen nejen starosta, ale i hasiči a místní občané.

Púdorys (www.ikatastr.cz)

Současný stav-foto

Výsadba stromu svobody www.zabrodi.cz

Autobusové čekárny

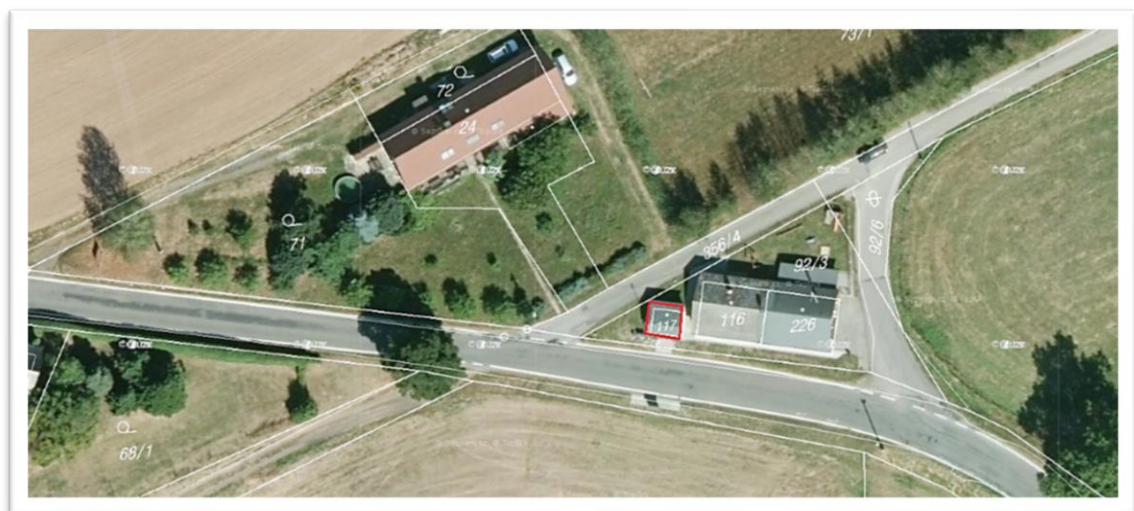
Stavba čekárny na parcele č. 117 je ve vlastnictví obce Zábrodí a nachází se na severozápadním konci obce ve směru Červený Kostelec.

Jedná se o hezký příklad souladu a jednoty architektonických staveb v obci. Těchto čekáren je v katastru Zábrodí více. Další takovou stavbou je čekárna na parcele č. 138 ve směru na Končiny a poslední stavbou ve shodném harmonickém provedení je čekárna na parcele č. 110 na jihozápadní straně katastrálního území u hlavní silnice.

Tyto stavby jsou vhodným příkladem individuálního řešení staveb občanského vybavení, kde těmito stavbami definujeme území patřící obci, ale zároveň zde dochází k propojení a citlivému vyjádření originality obce. Autor těchto staveb dobře znal kompoziční zásady vedoucí k harmonii stavby. Stavby jsou nejen esteticky podařené, ale i prakticky řešené.

Foto ukazuje souladné architektonické propojení se sousední stavbou klubovny.

Půdorys (www.ikatastr.cz)

Současný stav – foto

Čekárna na parcele č. 138, půdorys a foto (www.ikatastr.cz)

Čekárna na parcele č. 110, půdorys a foto (www.ikatastr.cz)

Hasičská zbrojnice Zábrodí

Stavba hasičské zbrojnice se nachází na parcele č. 92/3 ve vlastnictví obce Zábrodí. Na parcele se nachází i dětské hřiště. Vedle hasičské zbrojnice se nachází budova klubovny, která je hezky sladěna se stavbou čekárny.

Za zmínku stojí dva statné stromy (jasan a lípa), nacházející se poblíž, u hlavní komunikace. Jsou páteční zelení v krajině a významnými orientačními body. Tyto stromy je třeba zvláště chránit.

Půdorys (www.ikatastr.cz)

Foto (www.en.mapy.cz)

Ovocné stromořadí

Na katastrálním území Zábrodí bylo na parcele č. 343/3, náležící do vlastnictví obce, vysazeno ovocné stromořadí. Toto stromořadí bylo vysazeno v travnatém břehu, který je zemědělsky neobdělávatelný, a stalo se tedy praktickým a užitečným krajinným prvkem plnícím řadu funkcí, zejména jedná-li se i o kvalitní péči, jaká je v tomto případě.

Kéž by takových míst přibývalo a byly akceptovány jejich podmínky ke zdárnému vývinu (dostatečný prostor pro vývin kořenů a koruny, je-li nutný, pak tvarovací řez koruny provést včas, kdy je rána ještě malá a je schopna se zacelit – ručním ostrým nářadím, ve správně zvolený termín).

Půdorys (www.ikatastr.cz)

Foto

Zemědělský pozemek č. 269/1

Pozemek s parcelním číslem 269/1 se nachází na jihozápadním konci katastrálního území Zábrodí, navazující na katastrální hranici Horních Rybníků.

Tento pozemek zmiňuji z nutnosti zbudování protierozní zábrany, která je zcela nezbytná pro zachování orniční vrstvy. Dochází zde k pravidelnému splachu cenné orniční vrstvy, k čemuž přispívá zejména utužení půdy těžkými stroji a vegetací nedostatečně zpevněný filtrační prostor pro zadržení případných splachů. Splavují se pochopitelně i jedovaté látky, jež jsou součástí pesticidů používaných k ošetření polních plodin a ty pak následně ohrožují kontaminací ostatní oblasti krajiny. Navržené opatření se opírá o zákon č. 334/1992 Sb., o ochraně zemědělského půdního fondu, kde je konkrétně definován zákaz – poškozovat fyzikální, chemické nebo biologické vlastnosti zemědělské půdy jejím zhutňováním, zamokřováním, vysoušením, překrýváním nebo narušováním erozí.

(<https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1992-334>)

Z hlediska spádových vlastností přilehlého zemědělského pozemku je nutné zachovat dostatečně široký travnatý pruh v šíři nejméně 10-15m sloužící jako vegetační filtrační zasakovací pás, který by měl být vlnovitě zmodelován, pro postupné zpomalení přitékající splaveniny.

Zachování orniční vrstvy na poli by mělo být v zájmu zejména vlastníka pozemku, neboť tím přichází o nejcennější vrstvu půdy a zároveň by měl hradit náklady spojené s odstraňováním erozních škod. Jako možné řešení by pak mohlo být směnění obecní parcely č. 343/2 za část pozemku u hlavní komunikace, kde by pak vznikl širší protierozní pás.

Půdorys (www.ikatastr.cz) a současný stav – foto

Parcela č. 74/12

V obci Zábrodí se na severním konci v zastavěném území obce nachází soukromá parcela č. 74/12, navazující na obecní komunikaci p. č. 354. Jedná se o zelený pás v šíři cca 4,5 m s dvěma ovocnými stromy.

Doporučuji zde vysadit stromořadí kompozičně a druhově navazující na současné ovocné stromy.

Zeleň by v těchto místech plnila převážně funkci ochrannou, filtrační, protiprašnou a protipesticidní s protierozní a ekologickou.

Mělo by se jednat o výsadbu ovocných stromů navazující na výsadbu předchozí s možností použití i keřových skupin jako filtračního pásu nižšího patra. Údržba takové zeleně by spočívala v přírodně mulčovaném pásu (organické zbytky – posekaná tráva) mezi stromy a pod keřovým porostem, s ponechaným travnatým pruhem u komunikace.

Půdorys (www.ikatastr.cz)

Foto (www.en.mapy.cz)

Parcela podél komunikace u rybníku Čermák

Parcela č. 35/3 v obci Zábrodí se nachází na severním konci obce, v přímém ukončení katastru Zábrodí v nezastavěném území poblíž rybníku Čermák. Jedná se o úzké zelené pásy mezi dvěma poli, které jsou cca 2 m široké a na jednom z polí se nachází krásný dominantní strom. Absence zeleně je zde velmi citelná a bohužel ve značné míře zde chybí spojující zeleň s okolní krajinou. Mohlo by se jednat o výsadbu několika bříz nebo jeřábů s doplněním o keřové patro přírodního charakteru (bez černý, růže šípková, vrba jíva, hloh obecný aj.). Minimálně na jedné straně na obecním pozemku (ze západní strany), by pro keřovou výsadbu prostor byl.

Půdorys (www.ikatastr.cz)

Foto (www.en.mapy.cz)

Zeleň u komunikace na rozhraní Končín a Zábrodí

Jedná se o parcelu č. 644/2 ve vlastnictví obce Zábrodí.

Na západní straně komunikace jsou sloupky vysokého napětí a na východní straně je v travnatém pruhu od pole vinoucí se mladá pásová výsadba smrků.

Možnost výsadby zeleně by na obecním pozemku byla ze západní strany, kde by se z důvodů umístěných sloupů vysokého napětí měla vysadit nižší stromová nebo keřová zeleň. Keřová skupina by měla být umístěna nejlépe tak, aby byla poblíž sloupu, nebo jako stromořadí, kde by byl mezi dvěma sloupky vždy jeden strom (ovocné stromořadí v řídkém sponu). Cílem takové výsadby je propojení intravilánové zeleně s okolní krajinou, částečná zelená kulisa od pole jako protiprašný a protipesticidní filtr, částečné zakrytí železného stožáru a sloupů a v neposlední řadě by došlo k posílení ekologické stability krajiny.

Půdorys (www.ikatastr.cz)

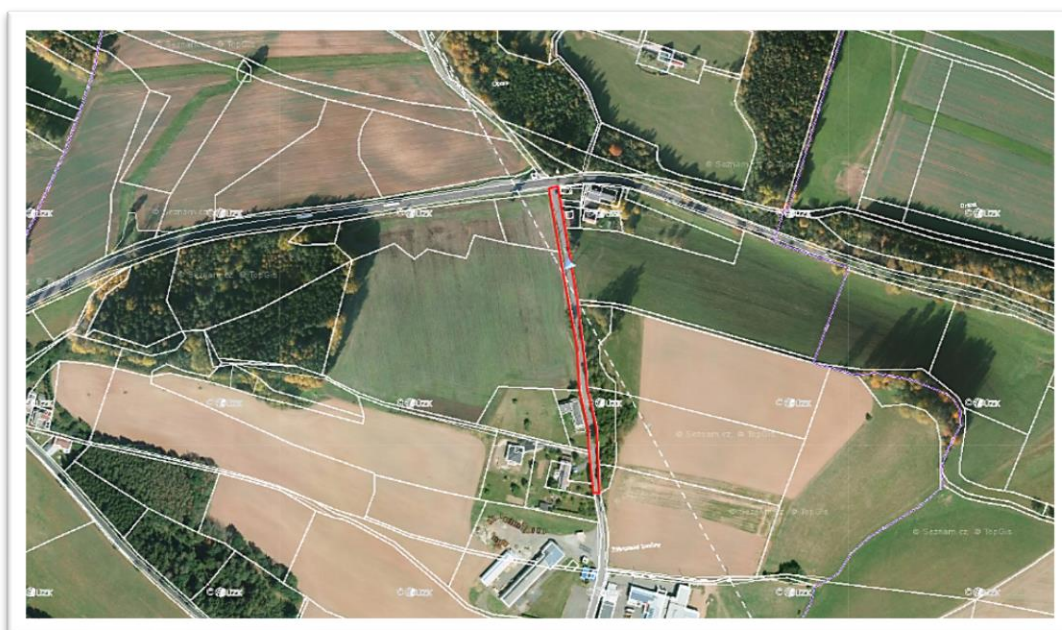

Foto (www.en.mapy.cz)

Zeleň podél komunikace u Pomníku padlým

Parcela č. 354 ve vlastnictví obce Zábrodí se nachází na okraji obce ve směru od Červeného Kostelce. Je to plocha, na které se nachází komunikace vedoucí východním směrem od Pomníku padlým, podél Šrůtovky ke Končinám.

Komunikaci chybí zeleň v jakékoli podobě, ať už by se jednalo o skupinky keřů, stromořadí nebo alej.

Bohužel zde vedou dráty vysokého napětí a v úvahu připadá zřejmě stromořadí pouze ze strany severní, a to ještě ve formě sloupovitých stromů (topoly, duby, břízy...). Ze strany jižní by pak musela být zeleň pouze keřová, a to nejlépe skupinově, nebo roztroušeně tak, aby se dal travnatý pás dobře udržovat a nekomplikoval se přístup k možné opravě elektrického vedení. Jednalo by se o např. keř černého bezu poblíž betonového sloupu, aby se nepřirozené stavby (el. sloupy, plechová hala...), alespoň částečně začlenily do krajiny.

Půdorys (www.ikatastr.cz)

Foto (www.en.mapy.cz)

4.2.1 Rybníky

Obec má na svém katastrálním území celkem dva rybníky – Brodský (p. č. 33/1 výměra 155 544 m²) a Špinka (p. č. 32/1 výměra 498 591 m²). Oba dva rybníky jsou soukromé a patří do vlastnictví rodiny Kolowratů.

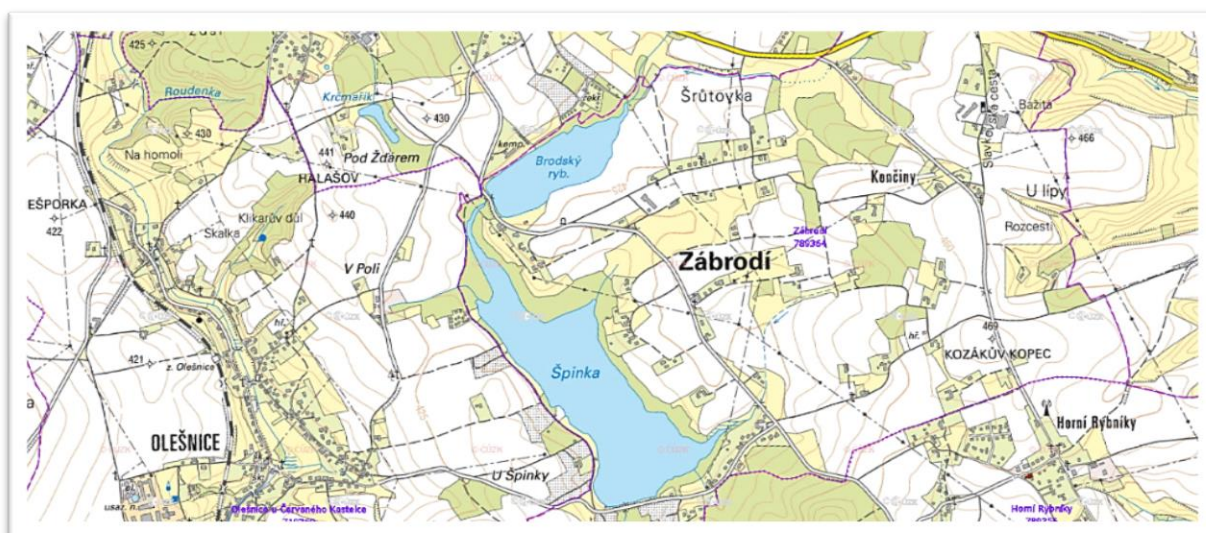
Rybníky plní řadu významných funkcí, počínaje rekreací, chovem ryb, rybolovem, vodními sporty až k výrazné funkci ekologické (zachování biodiverzity, pestrosti, rozmanitosti druhů, a to jak živočišných, tak rostlinných).

Velmi přínosná je také funkce klimatizační, kdy vodní plocha vyrovnává teplotní výkyvy, za horka ochlazuje a při chladu naopak okolí rybníku zahřívá. Rybníky regulují vzdušnou vlhkost a vyrovnávají tak i teplotní rozdíly v okolní krajině. Jsou tedy termoregulačním činitelem.

V neposlední řadě rybníky slouží k odstraňování a odbourávání částí škodlivin.

Rybníky je třeba v maximální míře chránit a chovat se k nim jako k důležitému živému prvku, hrající významnou roli v našem životě.

Půdorys (www.ikatastr.cz)

5. Místní části

K obci Zábrodí patří i místní část Horní Rybníky, nacházející se v jižní části katastrálního území.

5.1 Horní Rybníky

Nejstarší zprávy o existenci vsi Horní Rybníky jsou už z roku 1447, kdy její území patřilo pánům Strakům z Nedabylic a na Studnici. Tomuto rodu patřilo území až do roku 1638, kdy jejich majetek byl zabaven pro císaře. Od té doby se zde vystřídalo více majitelů. Roku 1791 panství zdědil František Antonín Des-Fours, ale se značnými dluhy, proto byl nucen území prodat už v roce 1792 Petru Bironovi, vévodovi Kuronskému a Zaháňskému za 1 222 000 zlatých. Roku 1800 převzala správu jeho dcera Viléma Kateřina Benigna (známa jako kněžna z Babičky B. Němcové). V roce 1850 bylo změněno celé politické zřízení. Panství již nespravoval dědičný pán, ale země byla rozdělena na kraje, podkraje a okresy. Obec Horní Rybníky připadla k okresu náchodskému. Roku 1855 byla obec spojena s obcí Horní Radechová, ale roku 1894 byla povolena rozluka a Horní Rybníky se staly opět obcí samostatnou. (Zábrodí – Josef Pinkava, Jan Veselý, 2016)

5.1.1 Významná místa v intravilánu obce a jejich zeleň

Místa, která v současné době tvoří v zastavěném území obce významnou hodnotu, kterou je třeba chránit a dobře o ni pečovat.

- Socha sv. Trojice
- Socha sv. Jana Nepomuckého
- Samlerův statek v Horních Rybníkách
- Mateřská škola v Horních Rybníkách
- Hospoda u Vaníčků
- Obecní úřad

Socha sv. Trojice

Toto zrestaurované sousoší se nachází na parcele č. 456 nedaleko hasičské zbrojnice na konci Horních Rybníků před velkým statkem, jehož posledními majiteli byli od roku 1926 zemědělci Samlerovi. Jedná se o největší budovu v Horních Rybníkách, kde k domu ještě patřily chlévy a stodola, které byly později zbourány.

Z části se jedná o dochovanou stavbu, která je velmi cennou památkou odkazující na historické události v obci.

Přednosti:

- Hezké umělecké dílo připomínající duchovní stránku života a odkazující na historii našich předků.
- Vhodné místo pro umístění takto hodnotného díla.

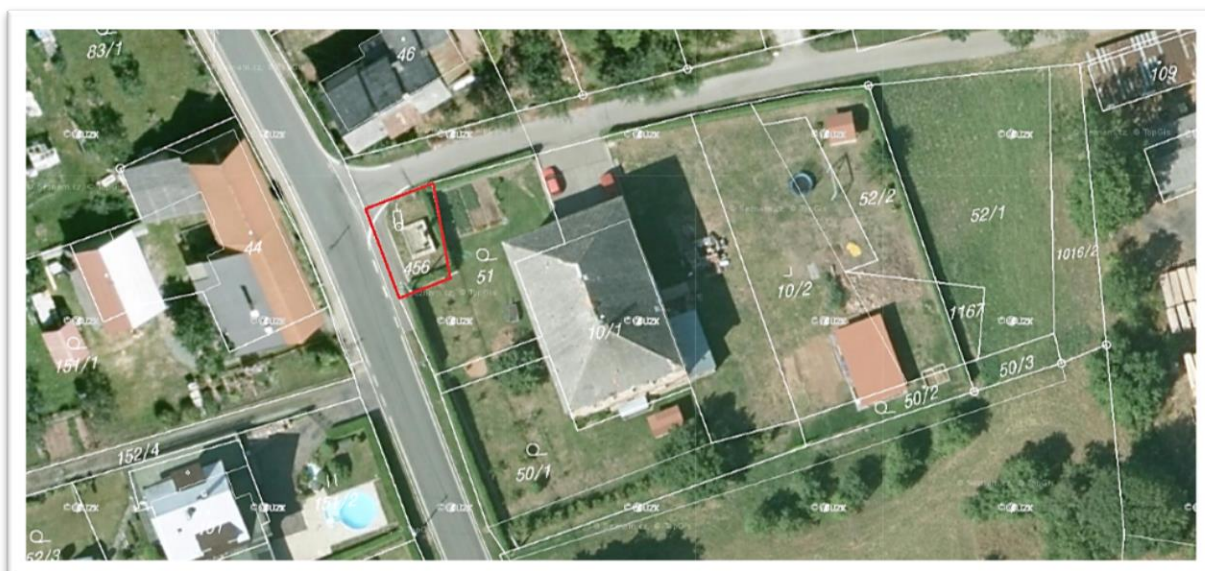
Nedostatky:

- K tomu, aby dílo patřičně vyniklo a začlenilo se do prostředí, by bylo prospěšné ho orámovat vhodnou zelení.

Navržené řešení:

- Navržené řešení vychází z potřeby zdůraznit a vhodně orámovat výše zmiňované umělecké dílo, což může být provedeno nižšími stromy typu hloh jednosemenný, lípa srdčitá 'Rancho', jablň 'Evereste', Hrušeň 'Beech Hill', javor mleč 'Columnare', javor babyka 'Elsrijk' apod.

Současný stav – půdorys (www.ikatastr.cz)

Současný stav – foto (www.en.mapy.cz)

Navržený stav – vizualizace (www.en.mapy.cz)

Socha sv. Jana Nepomuckého

Dílo se nachází na soukromé parcele č. 260/7 na katastrálním území obce Horní Rybníky u zatačky mezi lesem Osičiny a obecním úřadem.

Přednosti:

- Hezké umělecké dílo odkazující na duchovní stránku života a z přírodního kamene posilující spolu s ostatními sakrálními památkami duchovní rovinu v obci.

Nedostatky:

- Poněkud neadekvátní umístění sakrální stavby, kde pozadím pro originální pískovcovou sochu je betonový prefabrikát.
- Základový sokl pro sochu je zhotoven také z betonu rozdílného složení, než je oplocení za sochou.

Možná řešení:

- Betonový plot nechat porůst přísavníkem tříprstým nebo břečťanem a betonovou podezdívku obložit pískovcovým kamenem.
- Zvážit přesun díla na jiné důstojnější místo. Při rozšiřování nových staveb v obci vzniknou nová vhodnější místa pro umístění této sochy. Například naproti lípě Václava Havla, kde by se socha mezi dvěma stromy před vhodným pozadím vyjímala lépe.

Současný stav – půdorys (www.en.mapy.cz)

Současný stav – foto (www.en.mapy.cz)

Navržené přemístění (www.ikatastr.cz)

Samlerův statek v Horních Rybníkách

Nedaleko hasičské zbrojnice na konci Horních Rybníků stával velký statek, jehož posledními majiteli byla zemědělská rodina Samlerových. První patro bylo původně dřevěné, ale v roce 1834 vyhořelo a bylo nahrazeno zděným. Jedná se o největší budovu v Horních Rybníkách, kde k domu ještě patřily chlévy a stodola, které byly později zbourány. Na statku se nachází i vodní nádrž, kde se údajně drží voda i za největšího sucha.

Do současnosti se dochovala pouze obytná část statku, z většiny poměrně zdevastovaná.

V současné době je od roku 1991 vlastníkem statku pan Livar se zámečnickou výrobou.

Přednosti:

- Jedná se o historickou stavbu, která je velmi cenou památku odkazující na památné události v obci.
- Před statkem se nachází sousoší sv. Trojice, které je také velmi významnou památkou.

Nedostatky:

- Momentálně zchátrala stavba.

Možná řešení:

- Statek by si zasluhoval celkovou rekonstrukci, jakožto významná historická dominanta obce.

Půdorys (www.ikatastr.cz)

Současný stav – foto (www.en.mapy.cz)

Mateřská škola v Horních Rybníkách

Stavba se nalézá na obecní parcele č. 65 s čp. 29, která byla otevřena 25. 8. 2015 s návštěvností cca 25 dětí. Nachází se na jižním okraji zastavěného území v Horních Rybníkách poblíž lesa.

Přednosti:

- Stavba se svým architektonickým vyjádřením hodí do venkovského prostoru.
- Dostatečně prostorná zahrada pro hry dětí.
- Příjemné prostředí v klidné okrajové části obce s navazujícím lesem.
- Došlo k zachování některých stávajících dřevin jako optického spojení místa s blízkým lesem.

Nedostatky:

- Absence zeleně k oddělení venkovního hřiště od pole (popínavá zeleň na plot z venkovní strany, stromořadí od pole apod.).
- Absence zeleně (významný ekologický prvek) mezi polem a cestou směrem k hlavní komunikaci.

Možná řešení:

- Stávající oplocení nechat porůst popínavými rostlinami, pro oddělení hřiště od okolního pole (hluk, prach, chemické postřiky aj.).
- Dalším vhodným řešením by pak byla výsadba stromořadí z úzkých stromů typu bříza, jeřáb, hrušeň, s ponecháním místa k přejezdům zemědělské techniky.

Půdorys (www.ikatastr.cz)

Foto (www.en.mapy.cz)

Foto – vizualizace stromořadí (www.en.mapy.cz)

Hospoda u Vaníčků

Jedná se historicky velmi hodnotnou stavbu s čp. 1, ležící na parcele č. 8/1. K této stavbě kdysi náležely i ostatní hospodářské budovy (p. č. 8/2) tvořící uzavřený čtvercový dvůr, ale jedna stodola bohužel v roce 2005 vyhořela. Bývalá hospoda se nachází naproti hasičské zbrojnici a pojí se k ní zajímavá historie. Kolem roku 1760 zdejší hospodský (Kozák), který znal dokonale okolní krajinu a hraniční stezky, ukázal cestu generálu Laudonovi, který táhl na Kladskou pevnost. Pevnost se generálovi podařilo zakrátko dobít a také byl po dobu tří dnů výše zmiňovaným hostinským hoštěn i se svojí armádou. Generál Laudon mu za tuto službu daroval zlaté hodinky a dále mu u Marie Terezie vyprosil milost za pašeráctví, kdy mu hrozil trest oběšením, avšak tato milost měla podmínku výstavby šibenice naproti hospodě, jako připomínku jeho trestu.

O takové historické památky s dochovanou původní dispozicí je třeba pečovat a jejich hodnoty zachovávat.

Přednosti:

- Významná historická stavba propojující minulost se současností.
- Stavba stojí na strategickém místě u hlavní cesty na křižovatce.
- Stavba se zchovalými architektonickými hodnotami (bílá fasáda, polovalbová střecha, symetrie oken a jejich dělení aj.)

Nedostatky:

- Stavba je z hlavní (čelní strany) zakryta tújemi, které nejenže nepatří do venkovských prostor, ale zakrývají jednu z hlavních dominant obce včetně sakrální stavby, která je umístěna před domem.

Možné řešení:

- Uvolnit stavbu od nevhodné zeleně, vytvořit kolem stavby prostředí, které by korespondovalo s architekturou stavby. Vhodným příkladem mohou být fotografie z dřívějších dob, kdy tu ještě nebyly túje vysazeny. Dům měl dřevěný plaňkový plot a socha Jana Nepomuckého (umístěna roku 1773 jedním z členů rodu Kozáků), zde mohla dostatečně vyniknout.

Půdorys (www.ikatastr.cz)

Foto – současný stav (www.en.mapy.cz)

Foto – minulý stav cca 1950

(<http://www.zabrodi.cz/fotogalerie-1/rok-1921-1981/historicke-foto-obce-234cs.html>)

Obecní úřad

V Horních Rybníkách se nachází obecní úřad patřící k obci Zábrodí. Stavba se nachází na parcele č. 42, čp. 35 a jedná se o přestavěnou historickou budovu staré školy na obecní úřad.

Přednosti:

- Budova byla citlivě zrekonstruována se zachovalými původními proporcemi a symetrií.

Nedostatky:

- Bohužel na tomto reprezentačním místě zeleň chybí a na výsadbu zeleně nezbývá dostatek prostoru.

Možná řešení:

K tomu, aby se do těchto prostor vybrala adekvátní zeleň, by se muselo sejít více příznivých faktorů (absence sítí technického vybavení, odolný jedinec snášející extrémní podmínky, malokorunný strom, jeho ochrana před poškozením – hlavně kmínku a kořenů aj.). Pokud by se takové vhodné podmínky vytvořily, mohl by se před obecní úřad a informační nástěnkou vysadit strom, kterému by se předně musel zhotovit dostatečně prostorný otvor pro kořenový systém. Tento otvor by musel být mírně vyvýšený, aby se zimní posypová sůl nesplavovala ke kořenům stromu a zároveň by se tímto vyvýšením zabránilo vjezdu aut do jeho kořenové zóny. Strom by budově neměl nijak clonit, neboť by byl umístěný na severní straně budovy. Měl by to být strom pyramidálního vzrůstu, hodící se do české krajiny a snášející tvrdší podmínky růstu v asfaltové komunikaci (Acer platanoides 'Olmsted', Acer campestre Elsrijk, Pyrus communis 'Beech Hill apod.)

Půdorys (www.ikatastr.cz)

Foto současný stav (www.en.mapy.cz)

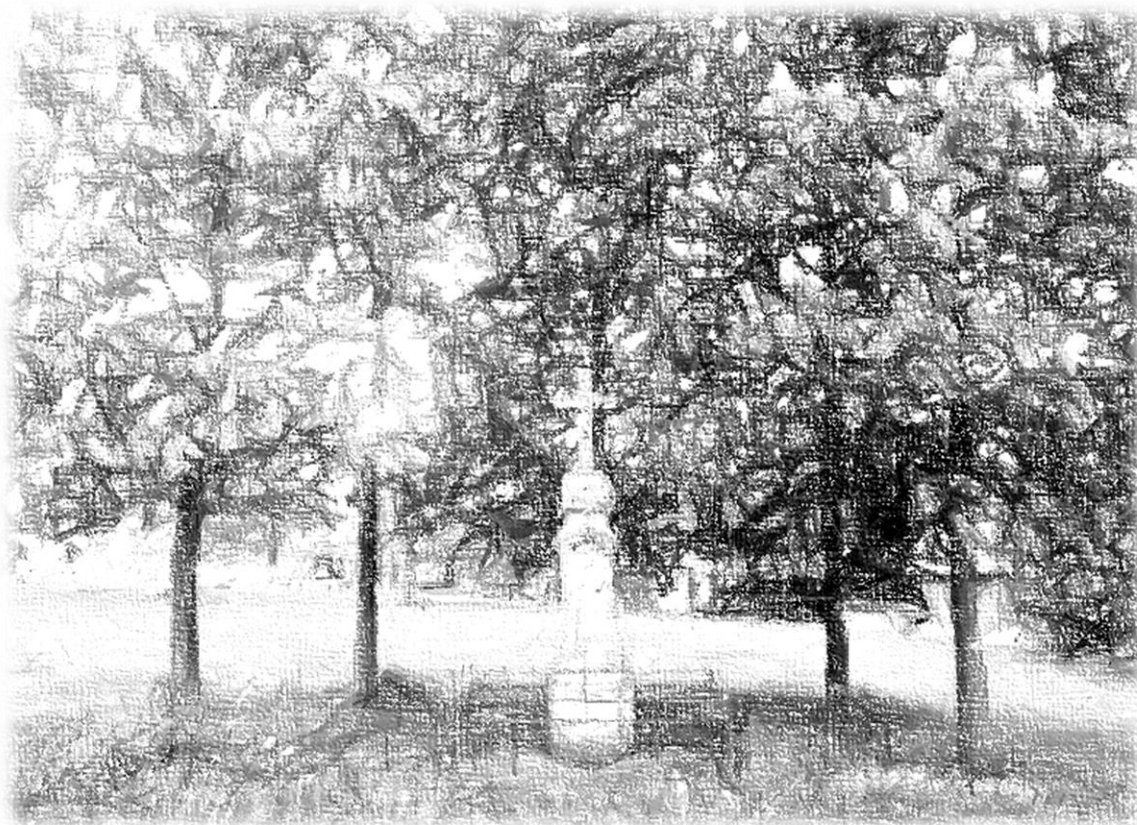
Navržené řešení (www.en.mapy.cz)

5.1.2 Ostatní místa v intravilánu obce a jejich zeleň

Místa, která v současné době tvoří v zastavěném území obce hodnotu, kterou se snažíme udržet nebo zvýšit drobnými úpravami uskutečněnými i na základě ideových skic.

- Hasičská zbrojnice
- Nová zástavba domů
- Dětské hřiště
- Obecní parcela č. 10/14
- Soukromá boží muka

Hasičská zbrojnice

Na parcele č. 77 v Horních Rybníkách se nachází hasičská zbrojnice, u které rostou dvě lípy, mezi kterými je umístěný kříž s obrazem Ježíše Krista.

Toto místo má zajímavou historii, neboť na tomto místě stála kdysi šibenice, připomínající trest nejvyšší, daný zdejšímu hospodskému za pašeráctví, ze kterého byl omilostněn díky jeho pomoci císařské armádě při dobývání Kladské pevnosti.

Nyní na místě šibenice stojí kříž mezi dvěma lípami. Obě lípy mají cca uprostřed kmene záhadné podélné trhliny, jako by se promítaly v kmeni rány Kristovy po hřebech v jeho rukách. Zde bych doporučil bezpečnostní vazbu stromů s prosvětlením a odlehčením jejich korun, neboť jejich stabilita je z výše zmiňovaných důvodů narušena a bezpečnost majetku a životů občanů do jisté míry ohrožena.

Púdorys (www.ikatastr.cz)

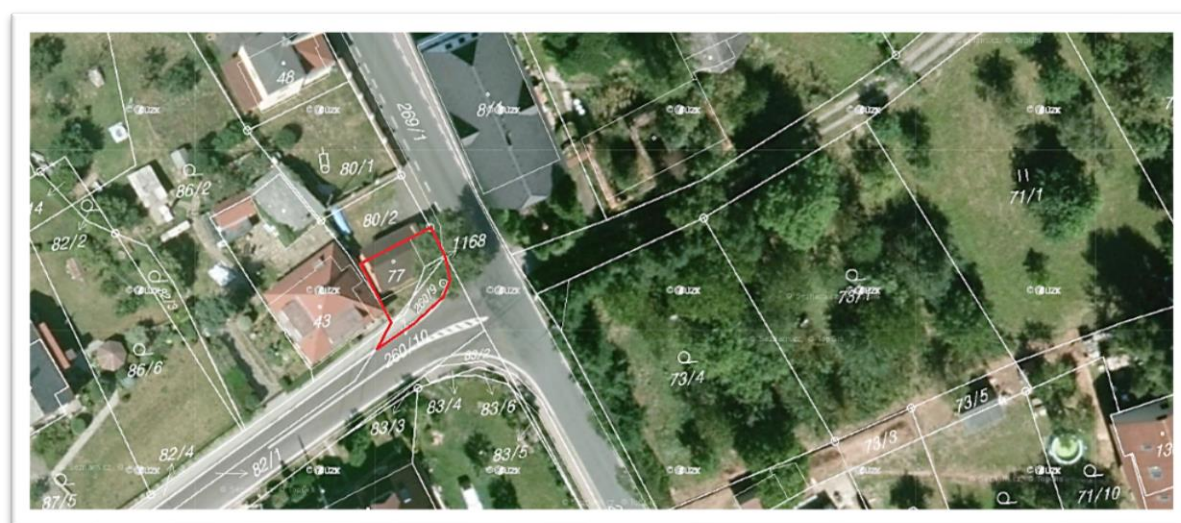

Foto současný stav

Nová zástavba domů

V Horních Rybníkách se nedaleko obecního úřadu směrem na sever nachází nová zástavba domů vystavěných na orné půdě.

Přístupová cesta k novostavbám vede po obecní komunikaci č. 1035, ve vlastnictví obce Zábrodí.

Stavby v obci působí nejednotným dojmem (materiál, barva, architektonická skladba aj.) a nezapadají do současného konceptu obce. Tato slabina by se dala částečně eliminovat vhodnou výsadbou zeleně, kterou bohužel obec nemůže soukromým vlastníkům nijak nařídit. Ze strany občanů jejich vysazovaná zeleň přispívá spíše k větší roztržitosti a nepropojení sídla s okolní krajinou. Vysazuje se zde zeleň, která na vesnicích v minulosti nebývala, a bohužel se ztrácí kouzlo vesnice kýčovitými městskými výsadbami. Tento trend vedoucí k zániku malebných vesnic české krajiny je daný touhou po výjimečnosti a odlišnosti s naprostým nepochopením pravých hodnot. Zřejmě jsou zároveň ze strany občanů obavy z manuální práce na zahradě (hrabání listí, prořez stromů apod.) a s tím související absence vyšších stromů, zejména listnatých. Z toho důvodu nedochází ani k začlenění těchto nesusoudných staveb pomocí zeleně do krajiny. Listnatý strom v krajině poskytuje něco, co jehličnatý neumí. Jedná se o celoroční proměnlivost, propojení sídla s krajinou, ekologickou stabilitu, zdroj velmi cenné hmoty pro tvorbu zdravého humusu, stín s možností posezení aj. Ke zlepšení celkové momentální situace by přispěla alespoň řadová výsadba stromů na obecním pozemku p. č. 1035 jižně od pole.

Tato výsadba by přispěla k mnohým zlepšením a k oboustranné výhodě.

Výhody stromového osázení:

- Lepší začlenění různorodých architektonických prvků do prostředí obce a do krajiny (bezprostřední návaznost na krajinu).
- Protiprašná, protierozní, protipesticidní a protivětrná ochrana zastavěného okraje obce.
- Z různých pohledů z okolní krajiny zanikne nebo se velkou měrou zmírní poněkud kýčovitý pohled na nesusoudné stavby, které narušují vnímání cennějších prvků v krajině.
- Vhodně zvolenou zelení dojde k propojení sídla s krajinou a k souladné hře barev, světla a stínů důležitých pro výsledný krajinný ráz a celkový dojem.
- Zeleň v nemalé míře přispěje nejen ke kráse krajiny, ale prospěje i člověku a živočichům – v letních měsících odpařuje mnoho vody, což ochlazuje okolí a činí je lépe obytným, zachycuje prach, tlumí pachy, brzdí nárazové a mrazivé větry, pohled do zelené plochy uklidňuje a zbavuje člověka napětí a stresu.
- Dle platného územního plánu z roku 2014 je orná půda na parcele č. 1079 s výměrou 24 573 m² určená také k zástavbě se smíšenými obytnými venkovskými stavbami. O to více je třeba dbát na to, aby byla tato nová zástavba začleněna do krajiny. Už tím, že by nové stavby měly bílou fasádu, sedlovou střechu, dělená okna, jednotné zarovnání staveb na pozemku by znamenalo určitý počátek harmonického celku.

V navrženém celkovém řešení je jedna z možností začlenění staveb do zeleně a okolní krajiny, kde jako spojovací článek v nové zástavbě by měl být stejný druh dřeviny, opakující se v krajině. Nejvhodnější by byly ovocné stromy, které nedorůstají příliš velkých rozměrů jako je tomu například u lípy. Podrostem stromů by pak mohl být luční porost vhodného druhového zastoupení pro danou lokalitu. Tato louka by byla cca 2x do roka sekána.

Zde je důležité ve fázi vzcházení lučního porostu nenechat nalétnout do těchto míst jiné agresivní druhy rostlin, které se pak stávají problematickými a plevelnými, např. pcháč oset, šťovík koňský aj.

Nové stavby by měly vycházet materiálovým, hmotovým i barevným řešením ze stávající venkovské zástavby sídla. Důvodem je zachování hodnoty krajinného rázu dané oblasti.

Půdorys (www.ikatastr.cz)

Navržené řešení jižní části

Navržené řešení – celková rozvaha

Dětské hřiště

Součástí nové zástavby je i obecní pozemek s parcelním č. 1032/1, kde se na orné půdě nachází dětské hřiště.

Přednosti:

- Bylo pamatováno i na prostor pro dětské hřiště přímo v prostorách nové zástavby (snadná dostupnost).
- Jsou zde pěkné průhledy na zeleň v okolní krajině.

Nedostatky:

- Absence zeleně a míst pro posezení.
- Prostor působí roztříštěně z důvodů otevřenosti pohledů na okolní různorodou zeleň soukromých zahrad a rozdílných stavebních materiálů.

Možnosti řešení:

- Dle možností osadit hranice hřiště užitečnými a kvetoucími keři tak, aby se neztratil průhled do krajiny.
- Na ukončení osy slepé ulice vysadit dominantní strom jako zajímavé pohledové ukončení, strom jako propojující prvek hřiště s krajinou a jako zdroj posezení ve stínu v horkých letních dnech.

Půdorys (www.ikatastr.cz) a dole **navržené řešení**

Obecní parcela č. 10/14

Obecní pozemek se nachází v Horních Rybníkách směrem na Dolní Rybníky. Asfaltová komunikace s úzkým travnatým pruhem širokým cca 2 m. Jedná se o cestu, kde kdysi tyto obce spojovala alej a dnes jsou bohužel tato území bez zeleně, což má negativní dopad na naši krajinu. Důležitost a funkce této krajinné zeleně byla již vícekrát zmíněna.

Půdorys (www.ikatastr.cz)

Foto (www.en.mapy.cz)

Soukromá boží muka

Boží muka, byla v Horních Rybníkách umístěna do krajiny soukromou osobou na jeho pozemku. Je to soubor tří sakrálních staveb nalézajících se na katastrálním území Horní Rybníky na parcelách č. 1019 a 392. Sakrální stavby byly orámovány i stromovou zelení.

Přednosti:

- Obohacení krajiny o umělecká duchovní díla.
- Obohacení krajiny o zeleň jako významný krajinný prvek.

Nedostatky:

- U vysazované zeleně nebyla příliš odhadnuta jejich výsledná velikost (stromy byly vysazeny v poměrně hustém sponu).
- U vysazené zeleně nebylo provedeno zapěstování kmínků do požadované výšky.
- Zeleň v některých místech do sebe vrůstá a brzy bude vrůstat natolik, že se původně zdravé a silné sazenice mohou přeměnit v křivé a živořící jedince, které přestávají plnit svojí původně plánovanou funkci.
- Stromy jsou poškozovány při orbě na sousedním poli, kde není respektován dostatečný prostor pro jejich kořeny.
- Stromy nemají zapěstované koruny v podchodové výšce a tím dochází k potlačení původní myšlenky aleje, která by měla vést pohled k význačnému prvku.

Možná řešení:

- U stromů je nutné respektovat jejich kořenovou zónu (cca v šíři přirozené neřezané koruny).
- U stromů je nutno zapěstovat korunu do podchozí výše a pohledové osy (2 m od země). Měly by se odstranit etapově větve nalézající se na kmeni níže než 2 m od země.
- Řez se provede na větvní límeček do průměru 5 cm u kmene. Nad sílu větší než 5 cm u kmene, větev zakrátit na jinou vhodně rostoucí (vzpřímeně) v místě, kde není její průměr větší než 5 cm. V okamžiku, že toto nelze provést a spodní větve jsou již silnější než 5 cm, dojde pouze k jejich zakrácení na vhodnou větev.
- Řez by se neměl dělat najednou, ale rozložit ho na 2–3 etapy, kdy první etapou odstraníme nejsilnější větve včetně jejich zakrácení. Je třeba dbát i na symetrizaci koruny, a sice je-li koruna narušena řezem uvnitř aleje, tento nepoměr by se měl vyrovnat i řezem stromů směrem od pole.
- Vhodné období řezu bude třeba konzultovat s odborníkem, neboť se zde nacházejí dřeviny rozdílného druhového složení.

Půdorys s vyznačenými sakrálními stavbami (www.ikatastr.cz)

Smíšená alej vedoucí k božím mukám (www.ikatastr.cz)

Foto – současný stav

5.2 Končiny

Jsou místní částí Zábrodí a nacházejí se na jeho severovýchodním výběžku katastrálního území. Sousedními obcemi jsou Horní Kostelec, Horní Radechová a Zábrodí. Je to menší obec, kde žije cca kolem 140 obyvatel.

Vytipovaná místa obce a jejich zeleň

Místa, která byla potřeba zmínit z důvodů uvědomění si vnímaných hodnot a případných nedostatků jako prvního dojmu návštěvníka, které může jinak vnímat občan, který zde žije více let.

- **Pomník na Končinách**
- **U křížku**

Pomník na Končinách

Na okraji obce Končiny se na soukromé lesní parcele č. 788 nachází pomník, který si svépomocí postavili občané Končin. Pomník připomíná tragické události druhé světové války, které se na Končinách staly. Pomník se nachází na katastrálním území Červený Kostelec, ale svým vznikem a událostmi se vztahuje ke Končinám zábrodského katastru. Město Červený Kostelec žádalo vzhledem k poloze pomníku o převedení tohoto pomníku do jejich vlastnictví. Tento návrh byl (30. 10. 2017) zastupiteli obce Zábrodí zamítnut.

Přednosti:

- Jedná se o pietní místo přírodního charakteru s pískovcovým pomníkem orámovaným dvěma břízami a lavičkami.
- Svépomocně zbudovaný pomník jako vyjádření piety k tragickým událostem druhé světové války, které se na Končinách udály a bohužel stály životy místních občanů.

Doporučení:

O pomník je vzorně pečováno a jedna z bříz přišla o svůj terminální kmenový výhon. V případě, že by některá z bříz musela být ze zdravotních důvodů odstraněna, navrhuji její výměnu za břízu novou. Dosavadní kompoziční a druhová skladba je v souladu s krajinným a pietním místem.

Foto – současný stav

Půdorys (www.ikatastr.cz)

U křížku

Na křižovatce (rozcestí) ve směru na Končiny se na lesním soukromém pozemku p. č. 503 nachází pískovcový křížek. Tento křížek má kolem sebe zděné sloupky a dřevěné oplocení.

Doporučení:

Tento křížek je umístěn vhodně na křižovatce, a protože se jedná o hezké umělecké dílo odkazující na duchovní hodnoty, je třeba dbát na to, aby nezarůstal do lesní zeleně a plnil tak svoji úlohu významné sakrální památky.

Současný stav – půdorys (www.ikatastr.cz)

Současný stav – foto

6. Orientační pročet nákladů

Orientační propočet by měl sloužit převážně k cenové představě, k jaké částce se bude realizované dílo přibližovat. Skutečná cena díla se může lišit a u větších zakázek řádově i o desítky tisíc korun. Konečná cena díla pak závisí na různých okolnostech jako jsou poctivost zhotovitele a dodržování technologií při realizaci díla, vzdálenost sídla realizační firmy od místa realizace, svépomocné práce ze strany obce, momentální dostupnost navržených materiálů, možnost deponie odpadu na obecním pozemku aj.

ZÁBRODÍ

Ostatní místa v intravilánu obce a jejich zeleň

Orientační propočet nákladů na úpravy " Parcela č. 74/12"

č.pol.	Popis položky	Měrná jedn.	Počet měř. j.	Jednotková cena	Cena celkem
1	výsadba ovocného stromů ok 10/12 bez balu včetně úvazků, kotvení, ochrany před okusem a výchovného řezu. (slivoně, višně...).	ks	30	1800,00	54 000 Kč
2	zamulčování stromů včetně mulče	ks	30	280,00	8 400 Kč
3	zahradní kompost	m ³	4	1400,00	5 600 Kč
4	přepravní náklady	km	250	30,00	7 500 Kč
	hrubé náklady celkem				75 500 Kč

Všechny ceny jsou včetně materiálu, práce a odvozu odstraněných hmot

Orientační propočet nákladů na úpravy " Parcela podél komunikace u rybníku Čermák"

č.pol.	Popis položky	Měrná jedn.	Počet měř. j.	Jednotková cena	Cena celkem
1	výsadba listn. domácích keřů	ks	30	250,00	7 500 Kč
2	zamulčování keřů včetně mulče	ks	30	280,00	8 400 Kč
3	zahradní kompost	m ³	3	1400,00	4 200 Kč
4	přepravní náklady	km	400	30,00	12 000 Kč
	hrubé náklady celkem				32 100 Kč

Všechny ceny jsou včetně materiálu, práce a odvozu odstraněných hmot

Orientační propočet nákladů na úpravy " zeleň u komunikace na rozhraní Končin a Zábrodí"

č.pol.	Popis položky	Měrná jedn.	Počet měř. j.	Jednotková cena	Cena celkem
1	výsadba listn. domácích keřů	ks	20	250,00	5 000 Kč
2	zamulčování keřů včetně mulče	ks	20	280,00	5 600 Kč
3	zahradní kompost	m ³	1	1400,00	1 400 Kč
4	přepravní náklady	km	250	30,00	7 500 Kč
	hrubé náklady celkem				19 500 Kč

Všechny ceny jsou včetně materiálu, práce a odvozu odstraněných hmot

Orientační propočet nákladů na úpravy " zeleň podél komunikace u Pomníku padlým"

č.pol.	Popis položky	Měrná jedn.	Počet měř. j.	Jednotková cena	Cena celkem
1	výsadba listn. domácích keřů	ks	50	250,00	12 500 Kč
2	zamulčování keřů včetně mulče	ks	50	280,00	14 000 Kč
3	zahradní kompost	m ³	5	1400,00	7 000 Kč
4	přepravní náklady	km	300	30,00	9 000 Kč
	hrubé náklady celkem				42 500 Kč

Všechny ceny jsou včetně materiálu, práce a odvozu odstraněných hmot

HORNÍ RYBNÍKY

Významná místa v intravilánu obce a jejich zeleň

Orientační propočet nákladů na úpravy " Socha sv. Trojice"

č.pol.	Popis položky	Měrná jedn.	Počet měř. j.	Jednotková cena	Cena celkem
1	výsadba listn. Stromu ok 12/14	ks	2	8000,00	16 000 Kč
2	zamulčování stromů včetně mulče	ks	2	280,00	560 Kč
3	zahradní kompost	m ³	0,5	1400,00	700 Kč
4	dosetí travnaté plochy	m ²	30	60,00	1 800 Kč
5	přepravní náklady	km	300	30,00	9 000 Kč
	hrubé náklady celkem				28 060 Kč

Všechny ceny jsou včetně materiálu, práce a odvozu odstraněných hmot

Orientační propočet nákladů na úpravy " Mateřská škola v Horních Rybníkách"

č.pol.	Popis položky	Měrná jedn.	Počet měř. j.	Jednotková cena	Cena celkem
1	výsadba listn. Stromů ok 10/12 s balem včetně úvazků, kotvení, ochrany před okusem a výchovného řezu. (sloupovitý topol, bříza...).	ks	25	2700,00	67 500 Kč
2	zamulčování stromů včetně mulče	ks	25	280,00	7 000 Kč
3	zahradnický kompost	m ³	6	1400,00	8 400 Kč
4	přepravní náklady	km	350	30,00	10 500 Kč
	hrubé náklady celkem				93 400 Kč

Všechny ceny jsou včetně materiálu a práce

Orientační propočet nákladů na úpravy " obecní úřad"

č.pol.	Popis položky	Měrná jedn.	Počet měř. j.	Jednotková cena	Cena celkem
1	zhotovení "zemních kapes" pro výsadbu zeleně, včetně vyvýšených obrub	m ²	2	18000,00	36 000 Kč
2	navezení zeminy včetně kompostu	m ³	2	2800,00	5 600 Kč
3	řetězový plůtek včetně práce	bm	4	6000,00	24 000 Kč
4	výsadba listn. Stromů ok 10/12 s balem včetně úvazků, kotvení, ochrany před okusem a výchovného řezu. (Acer platanooides 'Columnare'...)	ks	1	4000,00	4 000 Kč
5	výsadba pokryvných keřů	ks	4	400,00	1 600 Kč
6	zamulčování stromů včetně mulče	m ²	2	280,00	560 Kč
7	zahradnický kompost	m ³	0,5	1400,00	700 Kč
8	odvoz sutě	m ³	1	4000,00	4 000 Kč
9	přepravní náklady	km	350	30,00	10 500 Kč
	hrubé náklady celkem				86 960 Kč

Všechny ceny jsou včetně materiálu a práce

Ostatní místa v intravilánu obce a jejich zeleň

Orientační propočet nákladů na úpravy " Nová zástavba domů, (jižní část)"

č.pol.	Popis položky	Měrná jedn.	Počet měř. j.	Jednotková cena	Cena celkem
1	výsadba listn. Stromů ok 12/14 s balem včetně úvazků, kotvení, ochrany před okusem a výchovného řezu.	ks	50	6000,00	300 000 Kč
2	výsadba vyšších keřů	ks	50	400,00	20 000 Kč
3	výsadba nižších keřů do 1m výšky	ks	450	250,00	112 500 Kč
4	zamulčování výsadeb (štěpka, kůra)	m ²	800	280,00	224 000 Kč
5	zahradnický kompost	m ³	50	1400,00	70 000 Kč
6	založení krajinného trávníku	m ²	4500	60,00	270 000 Kč
7	mobiliář	ks	10	6000,00	60 000 Kč
8	přepravní náklady	km	800	30,00	24 000 Kč
	hrubé náklady celkem				1 080 500 Kč

ceny jsou orientační, neboť není znám podrobný plán osázení, ani stav pozemku před realizací

Orientační propočet nákladů na úpravy " Nová zástavba domů, (severní část)"

č.pol.	Popis položky	Měrná jedn.	Počet měř. j.	Jednotková cena	Cena celkem
1	výsadba listn. Stromů ok 12/14 s balem včetně úvazků, kotvení, ochrany před okusem a výchovného řezu.	ks	25	6000,00	150 000 Kč
2	výsadba vyšších keřů (kalina obecná, trnka, myrobalán...)	ks	100	400,00	40 000 Kč
3	zamulčování výsadeb (štěpka, kůra)	m ²	800	280,00	224 000 Kč
4	zahradnický kompost	m ³	50	1400,00	70 000 Kč
5	založení krajinného trávníku	m ²	3000	60,00	180 000 Kč
6	mobiliář	ks	8	6000,00	48 000 Kč
7	přepravní náklady	km	600	30,00	18 000 Kč
	hrubé náklady celkem				730 000 Kč

ceny jsou orientační, neboť není znám podrobný plán osázení, ani stav pozemku před realizací

Orientační propočet nákladů na úpravy " Dětské hřiště"

č.pol.	Popis položky	Měrná jedn.	Počet měř. j.	Jednotková cena	Cena celkem
1	výsadba listn. Stromů ok 12/14 s balem včetně úvazků, kotvení, ochrany před okusem a výchovného řezu. (buk, ořešák, třešeň, lípa...).	ks	1	6000,00	6 000 Kč
2	Výsadba vyšších keřů (šeřík, zlatice, muchovník, klokoč, kalina...)	ks	5	500,00	2 500 Kč
3	řadová výsadba keřů do 1,5m výšky	ks	90	250,00	22 500 Kč
4	zamulčování výsadeb (štěpka, kůra)	m ²	96	280,00	26 880 Kč
5	zahradnický kompost	m ³	5	1400,00	7 000 Kč
6	lavička	ks	1	6000,00	6 000 Kč
7	přepravní náklady	km	450	30,00	13 500 Kč
	hrubé náklady celkem				84 380 Kč

Všechny ceny jsou včetně materiálu a práce

Orientační propočet nákladů na úpravy " Obecní parcela č. 10/14"

č.pol.	Popis položky	Měrná jedn.	Počet měř. j.	Jednotková cena	Cena celkem
1	výsadba listn. Stromů ok 10/12 s balem včetně úvazků, kotvení, ochrany před okusem a výchovného řezu. (bříza, hrušeň, slivoň, ...).	ks	50	2700,00	135 000 Kč
2	zamulčování stromů včetně mulče	ks	50	280,00	14 000 Kč
3	zahradnický kompost	m ³	10	1400,00	14 000 Kč
4	přepravní náklady	km	450	30,00	13 500 Kč
	hrubé náklady celkem				176 500 Kč

Všechny ceny jsou včetně materiálu a práce

7. Implementační část

Pro úspěšné nastavení a praktické využití strategického dokumentu je nezbytné definovat a popsat následující oblasti:

- Způsob řízení a organizační zajištění naplňování Strategie rozvoje zeleně
- Systém financování Strategie rozvoje zeleně
- Aktualizace Strategie rozvoje zeleně
- Monitoring a vyhodnocení naplňování Strategie rozvoje zeleně

7.1 Způsob řízení a organizační zajištění naplňování Strategie rozvoje zeleně

Pokud má dojít k naplnění cílů strategie, je potřeba zajistit jednoznačný způsob jejího řízení. Ten musí vycházet ze systému řízení obce, kdy zastupitelstvo je orgán řídící a vedení obce spolu se zaměstnanci úřadu je orgán výkonný. Systém řízení strategie rozvoje zeleně naznačuje následující schéma.

Znázornění způsobu řízení a organizačního zajištění naplňování Strategie rozvoje zeleně v obci Zábrodí

Řídící skupina

Řídící skupina představuje hlavní orgán, který je zodpovědný za postupné naplňování strategie. Řídící skupina rozhoduje o tom, zda přijme/nepřijme a schválí/neschválí předložené rozvojové projekty (včetně jejich navrženého rozpočtu), které jsou v souladu se schváleným plánovacím dokumentem. Řídící skupina dále určí osobu, tzv. garanta, jehož rolí bude iniciovat a koordinovat všechny činnosti spojené s realizací a aktualizacemi strategie. Garant by měl být jeden z členů řídicí skupiny, příp. výkonného týmu.

Výkonný tým

Výkonný tým je složen z představitelů obce a vybraných zaměstnanců obce. Vedoucím výkonného týmu je starosta obce. Stěžejním úkolem výkonného týmu v procesu implementace strategie je předkládat řídicí skupině konkrétní návrhy projektů a rozvojových aktivit, které jsou v souladu se schváleným strategickým dokumentem. Dalšími úkoly výkonného týmu jsou: monitoring a průběžné vyhodnocování naplňování jednotlivých aktivit a zajištění aktualizace strategie (vlastními silami či za pomoci externí osoby).

Do procesu implementace Strategie rozvoje zeleně budou zapojeny i další subjekty, které budou plnit funkci poradní.

7.2 Systém financování Strategie rozvoje zeleně

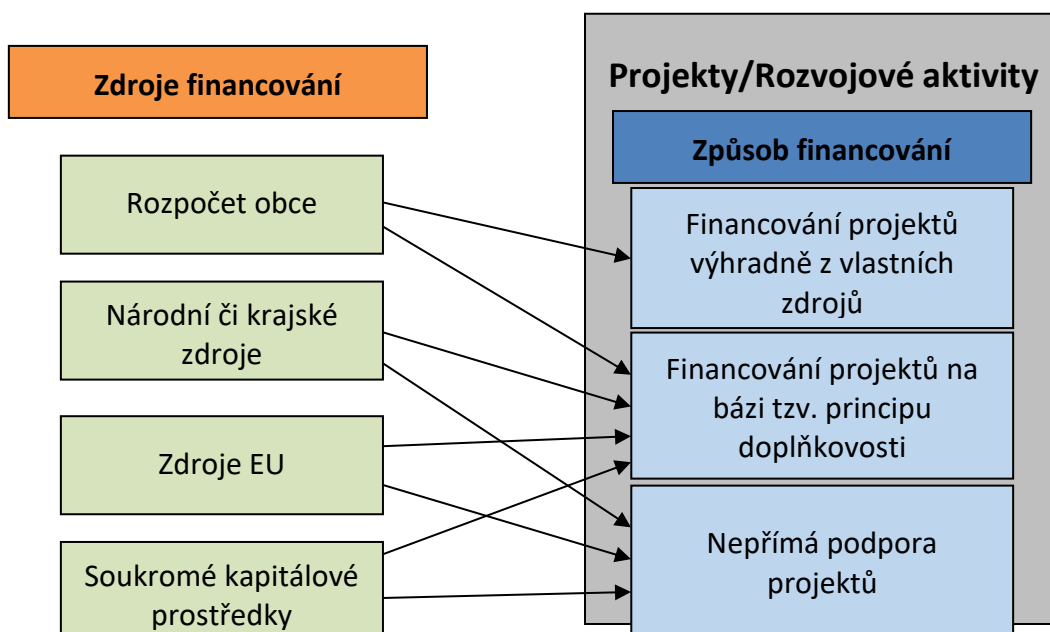
Z hlediska naplňování jednotlivých projektových záměrů strategie jsou nutné finanční prostředky. Realizace řady navržených aktivit se bezpochyby neobejde bez vnější finanční podpory. Proto je důležité využívat dostupné vnější finanční zdroje, jejichž příspěvek významně napomůže k jejich realizaci.

Financování rozvojových aktivit lze zajistit třemi předpokládanými způsoby:

1. **Financování projektů výhradně z vlastních zdrojů** – jednotlivé projekty jsou financovány výhradně z rozpočtu obce.
2. **Financování projektů na bázi tzv. principu doplňkovosti** – jednotlivé projekty jsou financovány z převážné části prostřednictvím externích finančních zdrojů a částečně z vlastních zdrojů. Externí finanční prostředky lze rozdělit na nevratné (dotace, granty) a vratné (úvěry, zápůjčky apod.). Především nevratné externí finanční prostředky představují velmi významný podíl finančních zdrojů, které jsou potřebné k realizaci daného projektu (mohou pokrýt až 85 či 90 % celkových nákladů projektu). Z pohledu externích zdrojů lze uvažovat o následujících zdrojích financování:
 - z rozpočtu Evropské unie – strukturální fondy EU
 - ze státního rozpočtu ČR
 - z rozpočtu Královéhradeckého kraje
 - ze soukromých kapitálových prostředků (bankovní úvěry, zdroje soukromého sektoru, prostředky nestátních neziskových organizací).
3. **Nepřímá podpora projektů** – obec Zábrodí se nepodílí ani finančně ani realizačně na přípravě a realizaci projektů. Role obce je v tomto případě iniciační a komunikační, čímž napomáhá k prosazování daného projektového záměru.

Vazby systému financování znázorňuje následující schéma.

Vazby systému financování Strategie rozvoje zeleně v obci Zábrodí

7.3 Aktualizace Strategie rozvoje zeleně

Nedílnou součástí implementace strategie je i její aktualizace. Jedná se totiž o tzv. „živý“ dokument, který by měl být aktualizován v čase a reagovat tak na aktuální změny politické, hospodářské, společenské či legislativní. Je proto žádoucí, aby se Strategií rozvoje zeleně bylo pracováno v čase a v návaznosti na její monitorování a vyhodnocování naplňování docházelo taktéž k její aktualizaci.

Aktualizace může být provedena buď dodatkem ke stávající strategii, nebo přímo úpravou strategie, čímž vznikne nová verze. Je nezbytné uvést termín aktualizace a vyznačit provedené změny.

Za zajištění aktualizace a dílčích revizí strategie je zodpovědný výkonný tým.

7.4 Monitoring a vyhodnocení naplňování Strategie rozvoje zeleně

Systém monitoringu a vyhodnocování realizace Strategie rozvoje zeleně v obci Zábrodí je důležitou součástí celého strategického dokumentu. Je žádoucí, aby monitoring a vyhodnocování naplňování strategie byl prováděn průběžně a mohl tak pružně reagovat na aktuálně vzniklé situace. Faktorů, které mohou vstupovat do realizace strategie a mít na ní pozitivní či negativní vliv je skrze politické, společenské, hospodářské a legislativní prostředí mnoho. Nelze tedy předpokládat, že do realizace strategie nebude potřeba zasahovat.

Za monitoring a vyhodnocování naplňování strategie je odpovědný výkonný tým.

(Metodika přípravy veřejných strategií, ve znění aktualizace z prosince 2018)

8. Závěr

Závěrem bych rád shrnul to, co je pro všechny tři místní části typické a tvoří tak spolu krajinný celek.

Obec Zábrodí, stejně jako ostatní okolní obce na Červenokostelecku, se může pyšnit krásnými statnými stromy, které se objevují v krajině buď jako samotářští velikáni nebo jako skupina stromů. Tato pozitivní skutečnost je typická pro tuto oblast a krajina se tím stává originální.

Statné stromy v krajině jsou nejen význačnými orientačními body, ale mnohdy upozorňují na blízká stavení, významné památky nebo rozcestí.

Každá historická památka v obci je pro nás poselstvím našich předků a měli bychom ji ctít a zachovávat. Byť dobu nezastavíme a vesnice se stále vyvíjí a mění, mohou být pro nás památky určitým vodítkem a spojovacím prvkem, na které můžeme pro zachování krajinného rázu citlivě navázat.

Vhodným příkladem jsou autobusové čekárny v obci Zábrodí a stejně tak i některá venkovská stavení, která nenarušují původní koncept venkovské zástavby, a naopak dodávají obci jistou originalitu.

V krajině poněkud chybí propojenost jednotlivých částí vhodnou stromovou zelení a vznikají tak dlouhé holé mezery mezi poli, které působí v krajině nepřírozně a narušují i přírodně ekologický systém krajinné zeleně. Pokud by se toto podařilo napravit, vše na sebe začne lépe navazovat a celkově se zlepší životní prostředí.

Sakrálních památek a historických staveb je zde dostatek a jejich údržba je ze strany obce dostatečná s výjimkou soukromých staveb, kde se jejich oprava hůře ovlivňuje a stejně tak se hůře dosahuje na dotační programy poskytované na jejich záchranu.

Katastrální území Zábrodí se může také pochlubit krásnými rybníky, které zvyšují ekologickou stabilitu daného území.

Je třeba dbát na to, aby se nevhodné stavby (plechové haly, výrobní podniky...) vhodnou zelenou kulisou co nejvíce potlačily, a naopak kosterní dominující prvky, aby se vhodně orámovaly a zdůraznily.

Celkové hodnocení stávající zeleně je pozitivní a bude-li zrealizována alespoň část doporučených úprav, věřím, že to bude obci jedině ku prospěchu.

9. **Zdroje**

[https://cs.wikipedia.org/wiki/Kon%C4%8Diny_\(Z%C3%A1brod%C3%AD\)](https://cs.wikipedia.org/wiki/Kon%C4%8Diny_(Z%C3%A1brod%C3%AD))

<https://www.mistopisy.cz/pruvodce/obec/10503/zabrodi/>

<https://www.google.com/maps/place/549+41+Z%C3%A1brod%C3%AD/@50.4532453,16.1234622,12.5z/data=!4m5!3m4!1s0x470e640bdc92d535:0x6a55825488c189aa!8m2!3d50.4595516!4d16.1124502>

<https://www.mistopisy.cz/pruvodce/obec/10503/zabrodi/historie/>

<http://www.zabrodi.cz/fotogalerie-1/rok-2018/vysazeni-pamatecni-lipy-vystava-251cs.html>

Obrázky:

Rybníky

<https://www.ikatastr.cz/#kde=50.46075,16.10672,15&mapa=geograficka&vrstvy=parcelybudovy&info=50.4696,16.0541>

Historie

<http://www.zabrodi.cz/fotogalerie-1/rok-1921-1981/>

znak obce

https://cs.m.wikipedia.org/wiki/Soubor:Z%C3%A1brod%C3%AD_znak.jpg podkladové mapy